

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

เกวลิน เพชรศร

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อีเมล: keawalinaomsin8008@hotmail.com

บรรจง เจริญสุข

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อีเมล : keawalinaomsin8008@hotmail.com

ณัฐศา บุญจิตรี

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อีเมล: nuda6812@gmail.com

Received : May 6, 2021 Revised : June 12 , 2021

Accepted : June 29, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง และ3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 การวิจัยมี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 127 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง พิจารณาตรวจสอบรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 127 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ 2) ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา (2) หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (4) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และ (6) ผลลัพธ์/ภาพ

ความสำเร็จ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวม อยู่ใน
ระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, สถานศึกษาพอเพียง, การพัฒนารูปแบบ

DEVELOPMENT OF ADMINISTRATION MODEL FOR SUFFICIENCY SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SURATTHANI 2

Keawalin Petsorn

Field in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

E-mail: keawalinaomsin8008@hotmail.com

Banjong Jaroensuk

Field in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

E-mail: keawalinaomsin8008@hotmail.com

Yanisa Boonchit

Field in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

E-mail: nuda6812@gmail.com

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study the state of administration for sufficiency schools, 2) to develop the administration model for sufficiency schools, and 3) to assess the administration model for sufficiency schools under The Primary Educational Service Area Office Suratthani 2. The research procedure consisted of three steps as follows. Step 1 was used to study the state of administration for sufficiency schools. The sample were 127 school administrators under The Primary Educational Service Area Office Suratthani 2, which were selected by simple random sampling. Data were collected by the questionnaire with the reliability of 0.82 and were analyzed by mean and standard deviation. Step 2 was used to develop the administration model for sufficiency schools validated by five experts. Step 3 was used to examine the administration model for sufficiency schools. The sample were 127 school administrators under The Primary Educational Service Area Office Suratthani 2, which were selected by simple random sampling. Data were collected by the suitability and feasibility test of the model with the reliability of 0.93 and were analyzed by mean and standard deviation.

The research findings were as follows. 1) The state of administration for sufficiency schools was high in overall and each aspect ranked in descending order: school administration; educational personnel development; supervision, monitoring, and evaluation; organizing student development activity; and product/success image, respectively. 2) The development of the administration model for sufficiency schools consisted of six components: (1) school administration, (2) curriculum and learning

activity organization, (3) organizing student development activity, (4) educational personnel development, (5) supervision, monitoring, and evaluation, and (6) product/success image. 3) The examination of the model showed that the overall suitability and feasibility was high.

Keywords : school administration, sufficiency school, model development

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีการชี้แนะทางในการดำเนินชีวิตให้แก่ชาวไทยโดยให้พี่น้องชาวไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่กำหนดให้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงโดยการสร้างความรู้ความ เข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ได้กำหนด แนวทางการพัฒนาคนโดยให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพ โดยมีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจ ที่สำคัญในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งมีหลักการสำคัญในการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนานคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคม ได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมีคุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 4)

กระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งพัฒนาสถานศึกษา นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลสู่การดำเนินชีวิต ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การเรียนการสอน และการบริหารจัดการในสถานศึกษาสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม วัฒนธรรมตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งกำหนดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาใน 2 ส่วน คือ การบริหารสถานศึกษานำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษา เป็นหลักการบริหารจัดการ และประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในส่วนที่สองคือ การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ในห้องเรียนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 2)

การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เป็นความพยายามอย่างต่อเนื่องในการปรับสมดุลของการพัฒนาประเทศในระดับฐานราก คือ การปรับทัศนคติและค่านิยมในการ

ดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงเพื่อนำไปสู่การใช้ทรัพยากรต่างๆ และการอยู่ร่วมกันในสังคม บนหลักการของความพอประมาณ ใช้เหตุผลและไม่ประมาท ผ่านการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ เพื่อให้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีค่านิยมและอุปนิสัย “อยู่อย่างพอเพียง”(ณัฐพงศ์ ทองภักดี, 2554: 35) โดยกระทรวงศึกษามีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงมีการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อน “สถานศึกษาพอเพียง” โดยกำหนดแนวทางในการพัฒนาและประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถนำแนวคิดและหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานศึกษาธิการภาค 1, 2561 : 10-11)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง จึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีคุณภาพ ทั้งยังเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเตรียมการประเมินสถานศึกษาพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2

ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาพอเพียง และศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 181 คน จาก 181 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 127 คน จาก 127 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 : 608) โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติการ 5 ระดับ ตามหลักการของ Likert (1961 : 123) ลักษณะหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 159)

3. สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2

โดยนำผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงจากขั้นตอนที่ 1 มากร่างรูปแบบ แล้วนำร่างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตรวจสอบรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 1

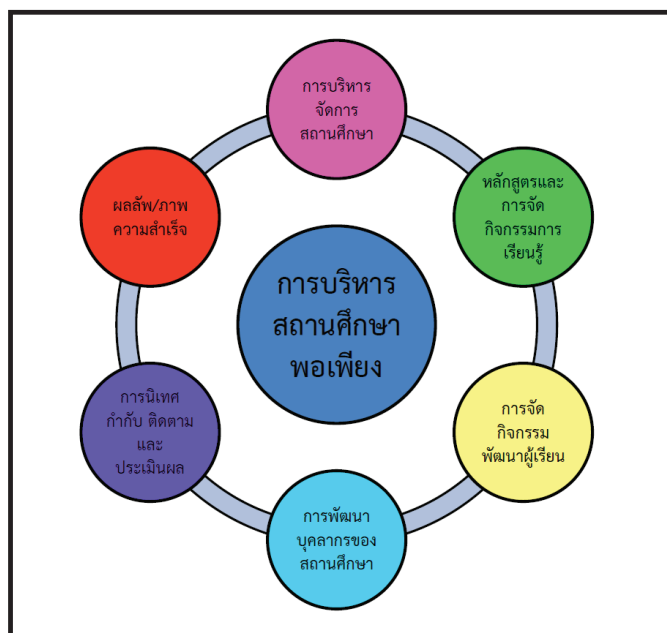
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีระดับการปฏิบัติการ 5 ระดับ ตามหลักการของ Likert (1961 : 123) หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 159)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการพัฒนากุศลกรของสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนากุศลกรของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และองค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3. การตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผล/สรุป

จากผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเป็นการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งมีหลักการสำคัญที่ยึดแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความยั่งยืน ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้การศึกษเป็นเครื่อง/กลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองมีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข มีงานทำมีอาชีพ มีรายได้ รวมทั้งสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่เป็นพลวัตในโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของวีระยุทธ ชาทะกาญจน์ (2555: 28) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ความคิดคุณธรรมของบุคคลเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างภูมิปัญญาให้กับบุคคลการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมี

คุณธรรมสามารถดำรงอยู่ด้วยกันในสังคมได้อย่างมีความสุขมีความรู้ความสามารถทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตมีความสามารถในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรีสามารถพัฒนาตนเองและร่วมพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 มี 6 องค์ประกอบ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาดั้นแบบพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง จึงทำให้ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 จำนวน 6 องค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรชัย ตั้งศรีทอง พิกุล ภูมิโคกรักษ์ และนฤมล ศักดิ์ปริญญากานต์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า กรอบแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง พลจันทร์ ศิริ ถิธาสนา และปองภพ ภูจอมจิตร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคามผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านสถานประกอบการ การบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

3. การตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มีกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอนโดยการศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ร่วมกับการศึกษาสภาพสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และได้นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาพอเพียงเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) กล่าวว่า การวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือสร้างหรือพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้อาจกำหนด องค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะในรูปแบบ

และทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนา โด่งพิมาย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสู่การเรียนการสอนในทุกระดับชั้น โดยการประสานงานการดำเนินงานเครือข่ายขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในและนอกสังกัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ควรกำหนดแนวทางในการกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเสนอแนะ ให้ความช่วยเหลือการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 ในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงไปใช้ ควรศึกษารูปแบบให้เข้าใจในทุกขั้นตอน อย่างละเอียด เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และชุมชน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับศักยภาพและความพร้อมของสถานศึกษา ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 สถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความตระหนัก เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน สามารถการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวางแผนการบริหารสถานศึกษาพอเพียงที่ครบถ้วน และหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสถานศึกษาพอเพียง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้การบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะด้านการบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2550). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ที.เอส.พี. โปรดักส์.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การใช้ SPSS for Windows*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.
- ฉัตรชัย ตั้งศรีทอง พิกุล ภูมิโคกรักษ์ และนฤมล ศักดิ์ปกรณ์กานต์. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 13(2), 58-74.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2554). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธนา โด่งพิมาย. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บรรจง พลจันทร์ ศิริ ถิสาสนา และปองภพ ภูจอมจิตร. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 13(2), 105-119.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2563). *เศรษฐกิจพอเพียง* [Online].เข้าถึงได้จาก : https://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html [2563, กรกฎาคม 29]
- วีระยุทธ ชาคะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 28(2), 140-153.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2554). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11* (ฉบับชุมชน). กรุงเทพฯ: สหมิตร พรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- _____. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง* (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.).(2563). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง* [Online].เข้าถึงได้จาก : [http://www.rdpb.go.th/th/Sufficiency\[2563, กรกฎาคม 29\]](http://www.rdpb.go.th/th/Sufficiency[2563, กรกฎาคม 29])
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 1. (2561). *รายงานผลการประเมินสถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 1*. กรุงเทพฯ : สำนักงานศึกษาธิการภาค 1.
- Krejcie, R.V.& D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3) : 607 – 610.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management*. New York : McGraw – Hill.